

hogy midőn Mártz. 17-dikén a' Svéd Király egy lárvás Bálba jelent volna-meg, egy pistollyal a' bal égyékába löttének, és halálra sebesítették. Ezen soha elégé meg nem büntethető vakmerő Gonofz-tévő egy Svéd Nemes ember vala; ki már most fogságban füttezik. Még 19 dikben, mikor a' Tudóltás ki-indúlt Stokholmból, életben vala a' Király — de életéhez kevés reménység vala — sőt későbben költ-Levelek után azt erősitik, hogy már bizonyoson meg-is holt volna. — Bóldog Isten! Ha az Istennek földi Helytartói, ha az Istennek felkenettjei sem bátrak a' Gonofztévőktől — — mi leszfz a' Világból?

Erdélyből Zsukról. — T. *Véér* András, T. *Zsuky* László és Kamara Ispány *Hodor* Urak e' telii életből ki-költöztenek. — Azon hozzá hasonlíthatatlan szép természetű, nagy testű és lelkű Férfiat, *Véér* András Urat a' Gutta ütötte-meg, még pedig olly véletlen, hogy még az nap *trahtálván*, és frissen lévén, dél után egykor csak le-rogyék és lelkét ki-adá. A' szegény néhai *Véér* László Ur hirtelen halála után költött hír talám ez által is izáfolódik, hogy ezen Familiának familiás nyavallyája lehet a' hirtelen halál. — Néhai meg-holt *Zsuky* László Ur a' N. Kolosvári *Unitárium* Collégyonmbak 70-ezer, ugyan ott az *Ekklesiának* 25-ezer, *Senátor Baria* Moses Urnak 5000, a' bal-oldaláról való *Feleségének* 800, ettől való 3 gyermekeinek pedig egy-egy ezer forintot testált. Az *Unitárius Püspök* Ur izámára pedig egy bizonyos jószágát testálta. — — A' múlt éftzendőkben meg-holt Gr. *Széchy* Adám Ur által

a' Ref. Ekklesiák és Oskolák, most pedig az Unitárius Atyafiaké *Zsuky László* Ur halálával igen szerentsékek valának, bár csak a' mi R. Katholika Oskoláinknak támodna már egy ilyen 'gazdag jól-tévőjek.

Tegnap, u. m. Kriflus Urunk szenvedése előtt való nap, Kriflus Urunknak példája szerint, megmosá a' mi F. Apostoli Királyunk a' 12 Koldusoknak lábokat annak bé-vett módja szerint. Nem külömben a' mi Fels. Királynénk 12 öreg koldus Afzszonyoknak; kik az nap minnyájan az Udvarnál ebédlenek, és ő Felségek szolgálnak vala nékiek — 's ebéd után meg-ajándékoztatának. A' Férfiak közzül az örögebbik 85, az Afzszonyok közzül pedig 106 esztendősek valának.

Azt beszélik, hogy a' Svéd Királynak meg-lövettetéséről mármás Levelek-is vólnának Bétsben, mellyben már halála igaz vólna. — Ezt a' vakmerő gyilkost *Ankersterm*-nek nevezik, kiről a' mondatik, hogy egy el-tsapatott Gárda Tilzt lett vólna. A' lövés, bizonyos hogy álortzás bálban esett, még-is a' Gyilkos más nap találtatott-meg. Ezen dologba mások is lesznek keveredve; várjuk a' bővebb tudósítást rólla.

Egy Nemzet még a' Világon magát olly gyűlölségsé nem tette, mint a' Frantzia — mostani lázmos külső és belső gyilkosságaiért — már Bétsben a' nyelveken sem akarnak beszélleni, holott eddig e' vala a' *Modi* nyelv. — A' Kriflus azt parantsolta: *Szerefsed Felebarátodat!* de most méltán

tán ezt kiálthatná valaki: Kerüld a' gaz embert, hogy annak métellye meg ne vesztegelesen.

A' Bétsben lévő Török Követ, ki még hofszason itt kíván mulatni, minden nézésre méltó dolgokat el-járt Bétsben; és a' maga tudományának és észbéli tehetségeinek fok jeleit adta. — Meg-jelent vala nem régiben a' *Josyf Chirurgica Akadémiájában*-is, hol minden nyavallyák, a' vialzból ki-ábrázolt testeken láthatók, és az egész emberi testnek külső és belső alkotvánnya. Midán a' Követnek itt mindent meg-mutogattanak volna, azt mondá: hogy *Anátomia* és *Astronomia* tudás nélkül az Isten tökéletes esmerettségére bajos jutni. — Ezen Török Követ bizonyos embereit a' héten küldötte egy hajóval vizsza Belgrád felé.

Zala Egerszeg. 30 Mart. 1792. Első lefizek írtam a' hasonlók között ez a' tudósításom a' Magyar Kurirnál; hogy ezen Nemes Zala Varmegye, ditső emlékezetű Második Leopöld jó Királyunk' halála emlékezetére, 's szomorúsága jelentésére e' folyó hónapnak 27dik Napján Gyász Innepet tartott. Meg érkezőn tudni illik kedves Fő Ispányunk Mélt. R. Sz. B. Gróff Alhánn János Ur Magyarokba, még ezen hónapnak kezdetézel, csak a' végett, hogy ne csak közönséges Gyülekezeteinken legyen jelen (a' mint szokás közönségesen) hanem Törvény Székeinknek folyamatját is lássa, 's fő igazgató Hivatalát azokra is ki-terjesztze, még a' törvényisékekhez hozzá sem foghattunk, mikor tiltatt fő Ispányunk már különös levelekből Bétsből szomorú hírt veit a' Király haláláról; 's látván ezenkívül is hogy a' felsőbb Rendelések gyűlön-gyűlnek, ezen hónapnak 26-dik

26dik napjára köz Gyülekezetet hirdettetett; és mivel az alatt a' Korona örökösének ő Felségének mind a' szomorú halált hirül adó gyászos le-írása, mind tsak hamar az ország gyűlésre hívó Levela is meg érkezett; rendelést tett a' M. Fő Ispány Ur, hogy a' Gyűlésnek másod napján gyász innep tartattasson. Szomorú gyászban, szép rendtartással űlte est az öszve gyűlt Fő-közep- és al-rendü fokaság. Az Egerfzegi Templomban tartatott a' Halotti ceremónia. A' Halottat és temetést ábrázoló koporsónak fel készítését, az ide való Elperest és ezen Ns. Vrgye Tábla Birája T. Etenyi Ur vállalta magára; az oltár előtt egy feketével bé vont koporsó mint egy másfél ember magasságnyira fel vólt emelve, kerekded formára tlnált két rendü pallózaton, melyeken köröskörül sűrűen rakott viaz gyertyák égtek; a' koporsóra négy felől le-függőleg a' boldogult Felség' czimere vólt raggatva, feilyül pedig a' koporsóra, a' Korona, Kiralyi páltza, kereszties arany alma, és kard valának fel-rakva. A' szent Mikét Püpöki süveg alatt (sub Infula pontific.) mondotta Megyenk-beli Felső Orsi Preposit Fő Tisztelendő Mező Szegedi Szegedy János Ur; a' Fő és Al Ispány Törvény Tábla Biró és más Megyebeli Tiszt Urak mint egy hetven számmal jelen vóltak a' szomorú pompán, kik közül a' kik Forma-ruhában valának öltözve, többnyire süvegjekre 's Karjakra kötött, és vállakon által eresztett fekete fátyollal jelentették a' szomorú gyászt, a' bé menetelen pedig a' templomi ajtajától fogva közel a' koporsóig két sorban rendet állottak a' Ns. Vármegye Lovas és gyalog katonái mintegy hatvan számmal; a' több aprólékos rendtartásokat le írni szükségtelen, azt az érzékeny szomorúságot pedig melyet vett kiki közülünk jó Fejedelmünknek tölünk lett el-költözéséből, nem is lehet; és azt egyeb nem is emhithette, hanem hogy Edes Fija Ferencz lesz következője. A' Templomból vissza mentünk a' Vármegye házához és tegnap kezdett dolgainkat tovább folytattuk tudni illik:

Előtte

Előtte való nap, úgy mint 26-dikban kezdőd-
 vén közgyülekezetiünk, azokat a' miket az elkö-
 vetkező Ország-gyűlése miatt leg szorgosabbaknak
 láttunk, elvégeztük: A' Melt. Fő Ispány Ur előre
 bocsátott beszédjében (a' mint alább meg fog tette-
 ni) három dolgokat tett fel, az elsőre a' felelet hely-
 ben hagyatott, az utolsó, *Deputazioni*ra biztatott;
 A' másodikra pedig a' T. Rendek azt kívánván,
 hogy a' Követeknek választása most legyen meg,
 az-után állunk az útaltatáshoz: elébe terjesztette
 a' Melt. Gróf Fő Ispány Ur a' T. Rendeknek,
 hogy igen szerentsések volnának, ha most ismét
 a' két Követünket elküldhetnénk, a' kik a' múlt
 Diétán valának személyviselőink: illetve egy két
 szóval azoknak érdemeiket is. De a' T. Rendek azt
 sem várták, hanem az elsőre ugyan ugy mint *Spif-
 sich Vice-Ispány Ur*ra, egyenlő akarattal *Vivatot*
 kiáltottak, és ő is a' követséget minden vonagatás
 nélkül fel vállalta; tudván azt hogy mind hivatala,
 mind szive, mind közönséges kedvességét nyert te-
 kintete azt hozza magával, hogy ő legyen az ed-
 gyik Követ: a' másikat pedig, úgymint Királyi Ta-
 nátsos Somsits Urat háromszor kényszerítették, sőt
 erőltették a' T. Rendek, hogy vállalja fel a' köve-
 tséget most is, kérte maga a' Vice-Ispány Ur is,
 hogy erőltesse meg magát, s ne szünjön meg ilyen
 tisztes követségben tárifá lenni; némelyek még azt
 is mondták mentségeire, hogy a' Haza-szeretete jó
 orvosság akármelly nyavalyára: de utóljáratok
 ugyan nagy nehezen el állottak a' kényszerítéstől,
 midőn tisztelet Tanátsos Urnak tekintetéből is látták
 volna törődött betegségét; mivel azért az egyik
 követ, fent tisztelet Vice-Ispány Ur mind egynek
 vélte magára nézve, akarki legyen Követ tárfa, a'
 M. Fő Ispány Ur is valakit helyette nevezni nem
 akart, mivel a' dolog nagyon közönséges; tellyes
 reménysége lévén hogy Tábla Biró Zala Béni Hor-
 váth József Ur (noha még akkor a' Gyűlésbe be nem
 érkezett) fel fogja vállalni; jelentette, hogy ha a'
 T. Rendeknek tetszene, jó volna most tisztelet Hor-
 váth

váth Urat küldeni; mellyben meg is egyeztek, és az alatt Horváth Ur is be-erkeztvén a' követséget elfogadta. — S ez meg lévén több dolgainkhoz hozzá láttunk.

Az Méltóságos Grófnak a' T. Statusokhoz tett beszédje így következik.

Örvendek tiszta Szivemből T. Karok és Rendek, hogy újra szerentsén vagyon Nagyságotokat az Urakat tisztelnem, 's illy feles számmal öltözve jövéen, az előttünk lévő nagy dolgoknak tanácsba vételére végett köz-gyülekezetet tarthatunk: Nagyok a' Dolgok Tettes Rendek, és olyan különösek, hogy azoknak csak elő adását is, annyival inkább rólok való ítéletemet szükség volt előre pontosként írásban tennem: ne neheztelje azért senki, vagy inkább ne legyen én senkinek terhére beszédemmel, sőt ne is vélje akárki valsmelly szokásba vett Oratio formának a' mit mondani akarok: tudom hogy olyan Méltóságos 's nemes Urakkal ülök együtt, a' kik valamint szivemet jól ismerik, úgy beszédemet ha színt az a' környül-állásokhoz képest-talán hofelzas lenne is, nem uoalommal halgatják: a' mint hogy kiis kérem, hogy beszédemnek minden czikkelyeire figyelmezni, azokban minden elől fordulandó környül-állásokat jól fel jegyezni, meg fontolni, beszédem végezetével pedig magok értelmeket annak rendi módja szerint ki nyilatkoztatni méhoztassanak így végezhetünk oszián nyomossan, és haíznossan mindeneket, mert a' mint közönfégesen tartják, a' Rend a' lelke mindennek.

En ezt a' köz-gyülekezetet, a' szemmel látott 's rész szerint már előre gondolt környül-állásokra nézve rendeltem véletlenül: mert csak a' végre jöttem a' minap ezen N. Megyében, hogy Törvény-székeinknek folyamatját meg-tekintsem, és azokon személlyesen jelen legyek, de még minék-előtte azokhoz fogtunk volna, már által láttam, hogy vagyon annyi köz-tanátskozás alá botsátandó dolgunk, a' mennyi méltán meg-kivánnya, hogy ezen
napra

napra köz-gyülekezetet hirdethesek. Még a' hirtadó Levelek ki-botsáttásakor már magános Levelekből tudtomra esett ditső emlékezetű jó Királyunk' halála is, és azt nyilván el-gondolhattam, hogy ha a' Regalisok, vagy Ország Gyűlésre hívó Levelek nem-is, de bizonyosan a' szomorú Tudósíttások a' Vármegyékhez 's mi hozzánk-is meg-érkeznek: 's imé pedig, a' gyászos szomorúságban nem győzök eléggé örvideni, hogy éppen olyan időre esett Köz-gyülekezetünk ki-hirdettetni, a' mikor már mind a' gyászos tudósítás, mind a' Diétára hívó Levél, mind a' múlt nagy Gyűlésen ajánlott Katonáknak ki-állítása eránt köll Királyi Rendelés kezünkben vagyon, 's mind ezekről most egy nyomban hasznosan tanátskozhatunk, és végezhetünk: a' minthogy éppen ez a' három léfzen leg-főbb Tárnya mostani Gyülekezetünk' munkájának, 's ezek lesznek részei ezen előre botsátott belzédemnek-is.

Az első tehát Fels. Ferentz Hertzeg örökös Királyunk' gyászos Levele. Nem kétlem hogy fáj a' szíve kinek kinek közüllünk, mikor abból azt halja olvasatni, hogy meg-hólt II-dik *Leopold* Királyunk. Az a' valóban jó és nagy *Leopold*, a' ki a' rövid idejű uralkodása alatt a' Magyar Szabadság' fel-éledésének öröm Századját ki-kezdette, magának pedig olyan nevet szerzett, hogy boldog idők' *Epocháját* az ő Királyságának kezdetétől számláljuk. Fáj, és méltán fájhat, meri akár-ki mit itéljen, akár-ki mint tselekedjen, 's akár-ki mit gondoljanak külső és belső irigyeink a' Király, és Nemzet közt való egyet értés, és egy máshoz vonzó bizodalom felől: de ha-ki a' ditső emlékezetű Felségnek Hazánkhoz meg-bizonyított szeretétét, 's Atyai kedvét úgy vézsi gondolóra a' mint illik: lehetetlen hogy hízeltetésnek állittya bennem *Leopold'* ditséretét, annyival inkább színlett bánatunk az ő halálán lett meg-illetődést.

De vagyon e' mellett azon gyászos Levélben egy olyan öröm, melly jó Királyunk' halálából vett

vett szomorúságunkat méltán meg-enyhítheti; ez pedig az, hogy *Ferentz* lefűz helyette Törvényes Királyunk, a' ki édes Attyának a' mint a' Koronában, ugy Virtusaiiban valóságos örökösse: itt már nem félek, hogy valaki hízeltkedéssel vádoljon: mert látta 's tudja az egész Világ, mit tett édes Attyánál a' múlt Ország Gyűlésén a' Nemzet kedvéért, el annyira, hogy többet tulajdon vérünk-től, 's ki keresett szó-szollóktól sem várhattunk volna, azt a' szószóllót fogjuk Királyunknak koronázni, hát mit nem várhatunk tőle akkor, midőn maga szabadon tselekedheti azt, a' miért édes Attyánál mellettünk könyörgött.

Ezekhez képest ugy itélem, hogy illendő sőt szükséges lézen a' gyászos Levélre szívünk' egész ki-ötésével felelni; 's válofszunkban ki-nyilatkoztatni mennyire sájlaljuk édes Attyától 's Atyántól lett meg-fosztatásunkat, 's egyfersmind mennyire örvendünk, hogy jó Királyunknak éppen ő Felsőg lett következője: a' minthogy ezen válofsz Levélről való vélekedésemet, ugy a' mint azt több jó Barátimnak meg-egyezésével, (mert hogy azt éppen magamtól tsináltam volna azzal nem ditsékhem, 's nem is ditsékedhetném) írásban tettem, el-fogom Nagyságtok az Urak előtt olvastatni, reménylén, hogy gondolkodásom módja már a' T. Rendek vélekedésétől nem olyan idegen, 's nem olyan különböző, hogy az éppen kelletlen volna: ki kérvén vélekedéseket, ha mit benne szükség lézen változtatni, 's egy szóval olyaná tenni, hogy az közönséges névvel a' Felsőghez mehessen: sőt mivel magam fontosabb dolgaimk végeztével Bétsben menni, és a' Felsőgnek izemélyyessen udvarolni szándékozom: nyereségemnek fogom tartani; 's kiis kérem, hogy a' válofszó fel-írást, tulajdon magam nyujthassam-bé a' Felsőgnek. Egyéb aránt, mivel bazzóságunknak mind Isten, mind világ előtt tselekedettel-is szükség nyilván valová tétetödni, én már arról-is a' rendelést meg-tettem, hogy hol-napi

napi napon a' ditső emlékezetű Felség halála tiszteletére gyász Innep, és szomorú Pompa tartatáson itt az Egerfzegi Templomban, mellyen illendő, hogy mindnyájan meg-jelenjünk.

Második leg-szorgosabb dolgunk lészzen a' Regálissal vagy Ország Gyűlésre hívó Levéllel. A' mit Hazánk II dik *Leopoldal* a' múlt nagy Gyűlésben meg-másolhatatlan törvénné tett, azt imé *El-ső Ferentz* olyan szoros köteletségül teszi magának, hogy hat hónapot sem, sőt három hónapot sem várván, Ország Gyűlésre hiv bennünket, a' mint most mindjárt el fog olvastatni. En a' mi e' Királyi Levélben a' Diétának okául tétetik két részre osztottam vélekedésemmel; hivattatunk, hogy a' Királyt, a' Királyi Zalog Levelet, és esküvését elfogadjuk, 's ötet a' Nagy Gyűlésen közöttünk lásuk, mellyek a' Nemzet, és Király között való kötésnek mulhatatlan tzeremoniái — hivattatunk továbbá a' több hasznos és elő-meneteles dolgoknak el-intezésére, mellyeken kétség kívül azokat lehet értenünk, a' mellyek a' múlt Ország Gyűlésén végre nem hajtathattak, 's Orizágos ki-rendeltettekre bizattattak. Az elsőre nézve noha fejeként reméllyem többen-is meg-jeleniük, annyival inkább, hogy a' mit e' múlt alkalmatossággal annyira sürgettünk, azt most *Ferentz* Királyunk önként kívánnya, hogy koronázása Pompája Budán Országunk közepében tartassék; 's láttatik mint egy fel-élesztteni azokat a' régi Törvényinket, mellyek tétettek az 1458 dik esztendőbéli 13-dik, és 1498-dik béli első Czikkelyben, hogy Pesten, vagy ahoz közel tartassanak országos Gyülekezeteink; a' szokás szerint mindazáltal két Követet szükséges küldenünk, a' ki az egészsz Megye nevével a' szükségességekben munkálódjon, 's végezzen — a' másodikra nézve pedig mivel félbe maradt, 's most ujra elő-véteendő dolgaink, a' mellett, hogy nagyok, terhessek, és fundamentomos Törvényinket is némelly részben illetik; a' múlt Gyűlési dolgokkal igen erősen öszve vagynak szöve fonva; arra nézve mi-némű

némű gondolattal legyenek küldendő Követeink felől, azt utobb a' a' T. Rendeknek ki fogom nyilatkoztatni, minek-előtte a' Követek válofításához fog-nánk, de előre szükséges lészzen meg tudnom Nagyságtoknak az Uraknak arról való értelmeket, hogy mivel a' Követeket bizonyos útasítással kellek elbotsáttanunk, azt az útasítást, vagy a' miot nevezük *Instručníot*, előbb kellek ki-dolgozoznunk, mint Követeket válofítanánk, vagy útoó? az idő látni való hogy rövid; azok pedig a' miket a' N. Megye már különös arra rendelt *Deputáció* által dolgozott az Országos Deputációkat illető vélekedésben, jó útasítással fognak szolgálai, ugy hogy talám nem lészzen szükség több Köz-gyülekezetre ennél, ha itt ugyan csak keménnyen hozzá látunk a' dologhoz.

Harmadik dolog, a' melly figyelmettségünket maga után vonja; s szorgalmatosságunkat, megkivánnya, az a' jelentése a' Felsőnek, mellyben rendeli, hogy a' múlt Diétán ajánlott ujj Katonák ki-állittassanak. Ez az ajánlás volt T. Rendek egyik Nemes tselekedet, mellyel a' róllunk balul vélekedő idegeneknek szájakat bé-dugtuk; erre az ajánlásra némultak-meg káromlóink, midőn látták, hogy a' Magyar Hazájáért, s Királyáért kész vért ontani még akkor-is, mikor a' vett sebek még szívünkön feküdtek; ez volt az a' Nemes meg-határozás, mellynek bé jelentése a' *Leopold* szemeiből, ki előtt roszsz színnel valánk le-festve, öröm gönyveket tsavart ki: reményilem azért, hogy a' Rendek ennek tellyesíttésében, a' mennyire az ajánlás Megyénk mennyiségéhez képest minket-is illet, nem fognak késedelmezni.

A Magyar Parnaszszusról.

Pest 30-dik Mártz. — Barátom *Szatsvay*! Én, s mások-is, a' kik látni és tapasztalni nem restelik, ama Tudós *T. Rátn Mátyás* után sokan tulajdonítottok néked abból a' ditsőségből, hogy a' mi el.

el-ájulva alvó Kedves Anyai nyelvünk fel-ébredett. Ennek halhatatlanságából csak egyedül Nemzetünk néhai édes Attya II-dik *Leopoldra* árad a' ditsőtség, ki a' mi Nemzetünk', a' Anyai nyelvünk' iskolái leg-előbb fel-állította. Nemzetünknek azon előre látó meg-világosodott fő Tagjaival, kik ezen halhatatlan dolgot, Anyai nyelvünk' ügyét elébb mozdították 's támagadták; ditsekedni fognak a' következő Századok — és ezen leprején lévő Század, Nemzeti nyelvünk fel-támodásának *Epokhája*. — Miért halgatasz hát? miért vetted-el az öltőt? vagy talán a' lipot vették-ki mások a' szádból? (nem gondolnám!) Vagy talán a' mindenütt fel-állott Magyar nyelv művelő — úgy nevezett — Tüdős Társaságokért azt itéled, hogy már semmi szükség sints az öltőre? Nem Barátom!! még ezek mind olly gyenge plánták, melyekből fok időre lehetnek épületre való fák — szüntelen való öntözés kell ezen Magyar Parnaszfusz gyenge tzedrusainak — hogy ki ne száradjanak. Ne szünny hát te is öntözni ezeket.

A' Magyar Nyelvnek és Litt.nak Professorai a' Gymnásiumokban ezek: — Budán *Mézes* András. Efszeken *Vida* Josef. — Győrben *Fajner* András. — Kör. Bányán *Soltész* György. — Lötsein *Dajka* Gábor. — Ujjvidéken *Kunták* Mátyás. — Zolyomban *Gábor* Ferentz. — Posegán *Lánga* Ferentz. — Rosnyon *Vitkotzy* Mátyás. — Szolnán *Kátsor* Mihály. — Sopronyban *Büdy* Fábian. — Nagy-Szombatban *Kiss* János. — Ungváron *Mólaár* János, és — Városdon *Delpini* Antal Urak. — Még ezeknek neveiket nem mind olvastam a' *Kurirban*.

Melly nagyon örvendj Barátom, Nemzeti nyelvünk ele-menetelén jól tudom! Hatálmás és fáradhatatlan elő-mozdítója ennek a' többek között *Rosnyon* a' helybéli *Gymnásium* Directorá Fő Tiszt. *Sirohamer* Gábor Ur, kinek érdemei ezen részben halhatatlának. — Önként halgatom-el 'a' *Pesti* Nem-

Nemzeti Oskolák Érd. Tanítóinak érdemlett ditséretjeket — jelentvén tsak a' Pesti Városi Tanátsnak gondoskodó adakozását. Ezen Tanátsnak esztendőnként 3000 R. for. ra kerülnek a' Nemzeti Oskolák. — A' Helytartó Direktor Ur egyfzersmind *Pesti Polgármester*, ki nem tsak különösen vigyáz az Oskolák' előmenetelére, hanem még a' Tanítás médjára, továbbá a' Tanítók és Tanulók érdemeire 's szorgalmatosságaira-is ki-nyílt szemekkel vagyon. — A' több Érd. Tanítók közt különös ditséretet érdemel *Horváth János Ur*, a' kinek tanítványi többnyire Német születésűek lévén, annyira vitte őket, hogy mind a' Magyar, mind a' Deák, mind pedig a' Német nyelvben, a' most múlt Exámen alkalmatosságával, fél esztendei szorgalmas tanulásokat nyilván és bőven meg-bizonyították, 's a' ki az Ifjuságnak előmenetelét szereti, önnön érzéssel ment-ki a' proba helyről; a' több Érd. Tanítók-is ditséretet érdemlenek.

Nékem az egész Pesti Norm. Oskolához se üs-töm, se komlóm; hanem ha az Ur is maga láthatta volna, az Ifjuságnak szép előmenetelét, kétség kívül mint Hazafi ugyan ezt, vagy még többet tse-lekedne

Egy 32 esztendőig mint Katona, 24-ig mint Kamaralista igen hiven szolgált édes Atyának 2 egy Testvér fainak *Strobly Josef Urnak*, a' N. *Tárkányi Királyi Sóbáz Pénz bé-vévőjének* 23 esztendei — *Strobly Márton Urnak* pedig a' F. Kamara *Concipistájának* 28 esztendei hiv és példás szolgálatokat néhai Fels. Urunk II-dik *Leopold* tekintetbe vévén, mind néhai édes Attyok, mind magok tulajdon érdemeikért Magyar Nemetsi jussal kegyelmesen megajándékozni méltoztatta. Eljenek, és virágozzanak Hazánk és Nemzetünk Kebelében!!

Mohilov 16. Mártz. — „ Kedves Barátom! „ Hogy én miért itt, és nem *Csernovitzban* vagyok, a' nem réád tartozik. A' mi pedig Hir-trombitádat illeti, ezeket irhatom: — 1.) A' Muszkák 3 úton

úton szándékoznak Országjokba vizsza térni; u. m. *Khotzimnál*, *Mohilovnál*, és *Bendernél* a' *Dniester* vizén keresztül, mellyet a' Lengyel Király megenged ugyan, de olly feltétel alatt, hogy mindennütt Lengyel Katonáktól kísértetsenek. Ezt az *Armáda* el-nem fogadván, 40-ezer főből álló táborot vontanak a' Lengyelek öfve a' szélekre. Tsak magában *Mohilovban* 5000 gyalogság, és a' körül lévő Faluban 2 Regiment Lovaság fekszik egész hadi készülettel, hogy a' Muszkákat az által menekeltől megakadályoztathassák, melly készületet a' Muszkák tsak nevetnek. — *Jász* Városában egyenetlenség támodott a' hadi-nép és a' Komenderozó között, ugy hogy tsak nem erőszakra ment már a' dolog. — A' Moldvai Vajda *Románban* mulatoz addig, míg az Oroszok *Jafsiból* ki-takarodnak, akkor pedig győzedelmi pompával fog bé-menni — Miben legyen *Khotzimnak* és a' Rajának dolga nem tudhatjuk, elég az, hogy a' föld népe már innepet tart, a' Törököknek szerentsés meg-érkezése-kért — de mi végre? nem tudhatom, rövid időn többet 's t.

Külső Országokat illető Tudostások.

Frantzia Ország. — Hogy a' Frantziák a' Helvétusokkal fok esztendőktől fogva szövetséges barátságban éltenek legyen, minden tudja. Ezen a' Szövetségen fundálódott vólt az-is, hogy fok ezer Helvétus Katonák bizonyos zsoldért Frantzia Országban katonáskodtanak. Fő Vezérek ezen Helvétus Regimenteknek rend szerint mind addig az

Artó.

Artésiai Gróf szokott vólt lenni, a' meddig a' mostani Revolutzió miatt a' Király második Öttsének, valamint az *Artésiai* Grófságot, így szintén a' nevezett Regementeket is el-hagyni, és magának *Koblentzben* Fejedelemséget az ég és föld között valóstani tettett. — Most ezen *Helvétus* Sergeknek *Ernst* nevet viselő Regementjével nevezetes dolog történt *Aix*-ban (*Aquae Sextiae* nevű *Városban*) — mely miatt könnyen fel-bomolhatik a' *Frantziák* és *Helvétusok* közt tartott egész barátság. — A' nevezett Regementről olyan hír kezdett el-terjedni, mintha ez, 's kivált ennek Tisztjei *Ariftokrátikusok* vólnának. A' *Marseille* városa-béli *Frantzia* Polgárok, kikben most egy tsepp vér sintsen a' melly *Constitutionális* ne vólna, ezt meg-hallották, és fok ezeren fel-fegyverkezve, magokat vagy 2000 *Nemzeti Gárdistákkal* öszve tsatolva, réá mentenek *Aix* városára, és a' *Helvétusok* Regementjének *Kaszárnáját* meg-szállották és ágyukkal körül veték. A' *Nemzeti Gárdák* és *Polgárok*, kiknek száma 18-ezerből állott, bé-izévnén a' *Kaszárnába*, az all-tisztekkal kívántak beszélleni. A' *Helvétusok* Májorja *Vattevill* 10 all-tiszteket ki-válostván, ezeket traktára a' *Polgárokhoz* ki-botsátotta, kiknek ezek fő-tisztségeket és penzt eleget ígértek, és hogy tisztyeiket meg-öljék, azt kívánták. Erre az alatsónságra ugyan az all-tisztek réá nem állottanak: de veszedelem közt vólt a' *Regement* dolga tsak ugyan, mivel az eleség és erőtség nélkült szükölködő *Kaszárma* igen nagy fokaságtól körül vételve lévén, éhel-halásnál vagy öszve lödöztetés-nél

nél egyebet nem várhatott. Tehát capitulált — fegyvereit le-tette — a' hadi-casát által adta — az után Záfzióstól edgyütt ki-ment a' Kaszármá-ból.

Igy jára az a' híres Helvétus Regiment, mely 120 ezrtendőktől fogva híven szolgállya a' Frantzia-akat. — Ez a' dolog nagy érzékenységet okozott egész Helvétziában. Tsuda ha minden *Kántonok* haza nem fogják hivatni a' magok Regimentjeiket Frantzia Országból. A' bizonyos, hogy a' *Berni Kánton* a' fellyebb emlegetett Regimentnek haza hívattatását már meg-határozta.

A' vélt Kurirban-is említettünk valamit arról, hogy mik legyenek tulajdon-képpen a' *Jákobiták*. Minthogy ezen nevezet, *Jákobiták* és *Jákobiták Klubja* minden nap elő serog, jegyezzük-meg most utoljára rólla, hogy ez nem egyebet téfzen, hanem egy Társaságot Párisban, mely a' leg meg-átalkodotabb Pátriotákból áll, és a' maga gyűléseit a' *Jákobita Barátok* Klástrómában tartván, tsak ezért neveztetik *Jákobiták Klubjának*. Ennek már még tsak a' neve-is *Fatalis*. *Jákobita Barátok* véltak, a' kik az *Inquisitiót* fel-állították. *Jákobita Barát* ölte-meg III-dik *Henriket*, a' mint hogy *Jákobita Prior* volt *Bourgoin* Atyám Uram-is, ki ennek alkalmatosságával Párisban fel-akasztatott volt. Ezen történet után edgyik *Aix* várolsa-beli Érsek olyan parantsolatot adott volt-hi, hogy a' *Hohér Jákobita-harába* öltözve járjon. —